

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze

Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de donăori 24 fil., — de trefori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Revoluția din Rusia.

Sibiiu, 23 Martie n.

Nu putem să stabilim nici de astădată adevărul în privința celor ce s'au întâmplat în Rusia, pentru că știrile sosite de acolo sunt contradictorii și lipsite de timbrul autenticității. Ele fac întâi drumul prin Londra și Paris, de unde vin spre noi, prin statele neutrale, în forma care convine antantei, deci putem să spunem cu toată siguranța, că în forma care nu corăspunde adevărului deplin. De aceea nu știm încă nici astăzi cu toată pozitivitatea, dacă țarul Nicolae II a renunțat cu adevărat la tron, și cum a renunțat, de bună voe, ori silit de comitetul executiv al dumei, și că renunțat-a numai pentru persoana sa, ori și pentru fiul său minor, moștenitorul de tron Alexie Nicolaevici?

Dacă am putea să dăm crezământ telegramelor apărute în toate zăarele, ca trimisă din partea noului ministru rusesc de externe, *Miliucov*, tuturor reprezentanților diplomați ai Rusiei la curțile statelor aliate cu Rusia și la curțile statelor neutrale, lucrurile s'ar fi întâmplat astfel:

Țarul Nicolae II, prin documentul scris în Pacov, în 15 Martie, a renunțat la tron, în numele propriu și în numele moștenitorului de tron Alexie Nicolaevici și anume, în favorul fratelui său, al marelui duce Mihail Alexandrovici. Acesta însă, luând cunoștință despre cele cuprinse în actul de renunțare al țarului, a renunțat și el prin alt document, scris în 16 Martie în Petrograd, la primirea puterii supreme asupra imperiului rusesc, până când o constituantă, compusă pe baza votului universal, nu va stabili forma guvernării și nu va vota legile fundamentale ale Rusiei.

Dacă așa s'au întâmplat lucrurile, atunci putem risca afirmarea, că nici unul din actele acestea două nu a fost scris de voe bună, ci în urma presiunilor și amenințărilor făcute din partea comitetului executiv al dumei și din partea revoluționarilor. Și dacă așa stau lucrurile, atunci Rusia e condamnată să stea multă vreme fără căpetenie de stat, pentru că constituanta compusă pe baza votului universal nu poate fi convocată în curs de două-trei zile, ci în cazul cel mai bun în 3—4 luni. Până atunci deci cine e căpetenia de stat a marelui imperiu rusesc: țarul de mai înainte, duma, comitetul executiv, guvernul??

În telegrama guvernului nou rusesc, numit din partea comitetului executiv al dumei, se mai comunică reprezentanților Rusiei dela celelalte curți următoarele: Guvernul a luat puterea în vremea cea mai grea de criză externă și internă și e conștuit de responsabilitatea ce o are; va nisui însă înainte de toate să delăture relele moștenite dela domnia de mai înainte, va asigura apoi ordinea și pacea în țară și va pregăti condițiile, ca voința po-

porului să primească liberă exprimare. În politica esternă guvernul va respecta angajamentele guvernului de mai înainte, conservând raporturile de pretenie și de alianță cu națiunile de cari Rusia e acum legată și grijind, ca raporturile acestea să devină tot mai intime și mai durabile.

Mai amintim, că reprezentanții din Petrograd ai puterilor din antantă au recunoscut, în numele guvernelor lor, de legal și de existent comitetul executiv al dumei și guvernul compus din partea acestuia, ceea ce dă ansă la bănuiala, că tot ce s'a întâmplat în Rusia, cu știrea antantei s'a întâmplat, poate chiar după planul de ea stabilit, și anume, din motivul, că guvernul de mai înainte, cu țarul împreună, ar fi inclinat spre legarea unei păci separate cu puterile centrale!

Ordinea și liniștea e de altcum restabilită pretutindenea în Rusia, după cum asigură presa antantistă, și populațiunea nu mai rabdă foame, pentru că atât în Petrograd, cât și în celelalte orașe mari, au sosit alimente suficiente din diferitele ținuturi ale Rusiei.

Într'un manifest lung, adresat populațiunii rusești, guvernul revoluționar și-a schițat programul, asupra căruia vom reveni.

Cancelarul german în Viena.

Domnul Bethmann-Hollweg, cancelarul Germaniei, a fost pe la finea săptămânei trecute în Viena. Maiestatea Sa, Monarhul nostru, l-a primit în audiență și l-a reținut la prânzul de curte, dat în castelul din Laxenburg. Cancelarul a avut apoi consfătuiri cu ministrul nostru de externe, contele Czernin, și cu ministrul comun de finanțe, baronul Burian. S'a ținut și o conferință în ministeriul nostru de externe, cu cancelarul german și cu participarea ministrului president ungar, a contelui Stefan Tisza. Călătoria aceasta a cancelarului german la Viena e adusă în legătură cu învoeala economică ce e a se lega între Germania și Austro-Ungaria.

Conflictul american-german.

Congresul statelor unite americane nu s'a întrunit nici în 18 Martie, cum se spunea, dar se asigură, că presidentul Wilson are să-l convoace cât mai curând. Trăgâneala aceasta nu e pe placul englezilor, și presa engleză își exprimă regretul, că domnul Wilson încă tot nu declară război Germaniei, nici acum, după ce submarinele germane au scufundat și trei vapoare comerciale americane! Pe semne domnul Wilson vrea, ca nu el, ci congresul se facă declarația de război, pentru că răspunderea pentru urmări să nu cadă asupra sa.

Din parlament.

Luni s'a continuat în dietă discuția asupra raportului guvernului despre măsurile excepționale, votate de parlament și aplicate de guvern în cursul războiului. Au vorbit trei deputați, din trei partide deosebite, firește, fiecare din punctul de vedere al partidului de care se ține, și apoi s'a enunțat, că continuarea discuției se va face în ședința următoare, în care earăși s'a întâmplat acelaș lucru: au vorbit câțiva deputați, pentru că în ședința care a urmat se vorbească alți câțiva. Astfel se face risipă în dietă cu timpul cel prețios, care ar putea fi întrebuințat și pentru alte lucruri, mai folositoare populațiunii acestei țări.

Partidele politice în Rusia.

Parlamentul rusesc, duma, care stă astăzi în fruntea mișcărilor revoluționare din Rusia, are în sinul său patru partide.

Primul partid, cel mai numeros, este al democraților constituționali, sau al *cadeților*. Șefia partidului e pusă în mâinile lui *Miliucov*, care și-a făcut studiile în Londra și Paris. Ca fost profesor universitar în Moscova, *Miliucov*, mare admirator al instituțiilor din Anglia, și-a publicat scrierile istorice în limba engleză. Programul partidului său cuprinde: democratizarea țării, guvern parlamentar și minister responsabil. Cu ambasadorul englez, Buchanan, întreține raporturi strânse; prin politica aceasta speră să introducă reformele necesare în viața internă a Rusiei. Organul de publicitate al lui *Miliucov* este ziarul *Rieci* (Cuvântul).

Al doilea partid, al *octobriștilor*, se bucură de trecere mai mare decât *cadeții*. Principiile sale sunt expuse în manifestul din Octomvrie (de aici numirea de *octobriști*), dat de țar în 1905, când s'a întemeiat duma. Conducătorul partidului era *Gucicov*, acum este *Rodzianco*, care e și prezidentul dumei, în acelaș timp capul mișcării revoluționare de azi.

Reacționarii, în frunte cu *Marcov*, formează al treilea partid politic. Aderenții credincioși ai absolutismului rugini, nu admit nici un fel de constituție în «sfânta» Rusie. Se mai numesc și *conservatorii*.

Mai sunt, în sfârșit, *socialiștii*, sub conducerea lui *Ceidze*, *Carensky*, *Cenkeli*. Organul radicalilor este *Dien* (Ziua).

În decursul războiului democrații, *octobriștii* și *socialiștii* s'au aliat, formând *blocul liberal*, care a cerut, până acum, continuarea războiului. Șeful blocului este *Miliucov*, amic fanatic al antantei. *Rodzianco* pare cevaș mai rezervat.

Reacționarii, văzând că victoria armelor rusești tot nu sosește să întărească absolutismul sgduiit, începuseră propaganda pentru încheierea păcii separate. Guvernul rusesc, care nu s'a ferit de a cocheta cu acest partid, fusese aspru atacat în presa celorlalte partide.

Blocul liberal a răsturnat pe *Goremkin*, *Stürmer*, *Trepov*, apărând pe filo-englezul *Sasanov*. *Galișin* era susținut îndeosebi din partea reacționarilor sau conservatorilor.

Țarul? Totdeauna șovăitor și nehotărât n'avea curajul să se declare pe față pentru politica liberală, și nici pentru direcția reacționară. Amic al compromisiurilor imposibile, *Nicolae II* plătește destul de scump greșelile făcute în cursul domniei sale de 23 de ani, și cu deosebire în actualul război.

† Elisa Pipoș născ. Circa.

Târziu, foarte târziu venim să ne împlinim trista datorită de cronicari ai zilelor grele prin cari trecem, parentând o ființă, gingașă și aleasă, care cândva era fala și mândria noastră, a Românilor ardeleni. Vina pentru întârziere nu cade însă asupra noastră, ci asupra vremilor grele cari au dat peste noi. Încă în toamna anului trecut, când eram toți, parte respirați, parte buimăciți și adănc îndurerăți de relele ireparabile pe cari ni le-a pricinuit nescotința celor din statul învecinat român, a adormit în Domnul, în plină singurătate, părăsită și uitată de toți, într'o cameruță a casei de sănătate din Sibiiu, căreia locuitoare i-a fost în curs de 38 de ani închegeați, celebra noastră violinistă de odinioară, *Elisa Circa*, măritată *Pipoș*. Puțin vor mai fi, cari își aduc aminte de acest nume, cu putere de vrajă asupra celor din zilele ei bune și pline de glorie; pentru că n'am prea avut pe nime, care să fi fost atât de mult admirat, adorat, sărbătorit și preamărit, ca la timpul său *Elisa Circa*, nefericita noastră violinistă, trecută acum și cu trupul ei trudit la cele eterne, după ce intelectualicește de mult nu se mai afla între cei vii.

În mod întâmplător am auzit despre preaîntârziata ei decedare, și cerând informațiuni dela oficiul de stare civilă din loc am aflat, că moartea a ajuns'o și a scăpat'o de grelele suferințe în 20 Octomvrie 1916. Cum a fost înmormântată? Ne putem închipui. Corpul ei neînsuflețit va fi fost aruncat în carul simplu mortuar, cu care se duc la cimiter toți seracii, morți în spital, ori în casa de sănătate, și aci va fi fost așezat în pământ, în cartierul săracilor, fără a i se pune la cap vre un semn, care să ne arate unde și doarme somnul de veci aceea, care odinioară însuflețită și entuziasma cu aria ei un neam întreg! Și ne doare când ne gândim, că dacă soarta era numai cât de cât mai milostivă față de *Elisa Circa*, și făcea, ca suflul ei sbuciumat se sboare la ceru înainte cu 38 de ani, atunci când s'au ivit la ea primele semne ale boalei îngrozitoare, ori barem înainte cu 3-4 ani, ce înmormântare princiăară i-ar fi aranjat, ori familia, soțul ei care o diviniza, ori neamul; cum ar fi parentat'o presa română cu toată duișia și cum ar fi deplăns'o și jellit'o cu sinceritate neamul întreg românesc!

Din familia ei nu se mai află însă acum în Sibiiu nime, care s'ar fi putut îngriji de o înmormântare creștinească și vrednică de numele marei noastre artiste, pentru că un fiu iubit al ei a murit de mult, după terminarea cu frumos succes a studiilor juridice, când oferia cele mai frumoase speranțe, prin purtarea sa modestă și prin cunoștințele sale vaste și temeinice, că va deveni un membru de frunte al inteligenței române, folositor neamului, patriei și bisericei, iar înainte cu câțiva ani a murit și soțul ei nemângăiat, *Petru Pipoș*, fost judecător la tabla regească, pecând al doilea fiu, cel mai mare, dacă se mai află în viață, luptă undeva la front, în contra dușmanilor patriei noastre iubite. Din celelalte neamuri mai apropiate ale repozatei apoi știm că se mai află în viață doamna *Elena Densușianu*, sora ei, cu locuința în Iași, și domnul *Ovid Densușianu*, profesor universitar în București, nepot al decedatei, care însă pe vremea morții mătusei sale cine știe pe unde se afla, împreună cu mamă sa? Dar și dealcum comunicația cu România era pe atunci de mult întreruptă și încunoștințarea despre moartea Elisei nu li se putea trimite. S'ar fi putut îngriji, poate, de înmormântare, epitropia fundațiunii zăriștilor români dela noi, ori comitetul central al «Asociațiunei», dar nici

dela aceste instituții nu a știut, probabil, nime nimica, întocmai ca și noi, despre moartea distinsei artiste *Elisa Circa*.

Așa a fost deci se fie; se moară *Elisa Circa* așa cum a murit, și să fie înmormântată ca cel mai simplu muritor din lume. Prin promenada de jos a Sibiului va fi trecut spre cimiterul carul mortuar cu trudele ei oseminte, și arborii cei mari de pe promenadă își vor fi plecat crengile și-și vor fi scuturat frunzele deasupra carului. Acestea vor fi fost toate onorurile, cari în ziua înmormântării au putut se fie date aceleia, care la timpul său era aco perită de cununi și de buchete de flori, totdeauna când își arăta în public iscusința în manauarea arcusului ei plin de farmec. Datorința noastră va fi însă să-i stabilim cu exactitate, poate prin comitetul «Asociațiunii», locul unde e înmormântată și să-i punem la cap o cruciuliță, fie cât de modestă, ca să se știe, unde și doarme somnul de veci marea și neîntrecuta violinistă *Elisa Circa*, pe care bunul Dumnezeu o va împărtași acum, în sinul pământului, de odihna de care pe pământ n'a avut partea care i s'ar fi cuvenit.

In veci amintirea ei!

Elisa Circa măritată *Pipoș* a fost nepoata de fată a fruntașului săcelean *Radu Moroianu*, om cu stare, cu vază și cu rol în viața publică a Românilor din Ardeal, căci adunarea mare națională, ținută în 3/15 Mai 1848 în Blaj, l-a ales și pe el în delegațiunea, care sub conducerea episcopului Ioan Lemény avea să prezinte dietei ardelenne din Cluj durerile și dorințele Românilor din Ardeal. A murit în anul 1852 în Săcele. Fiica sa, *Maria*, s'a căsătorit cu *George Circa*, tot din Săcele, și din căsătoria aceasta s'a născut *Elisa Circa*, în 1844, și *Elena Circa*, — prima măritată după *Petru Pipoș*, judecător de tablă, a doua după *Aron Densușianu*, avocat, scriitor și în urmă profesor universitar în Iași, unde a murit înainte cu câțiva ani. *Maria Circa* născută *Moroianu* a fost o femeie foarte inteligentă și de o rară energie, și dispunând de mijloacele necesare a căutat să deie fiicelor ei *Elisa* și *Elena* o educație aleasă și o instrucție superioară. A intrat cu ele pe la începutul anilor 1850 în claustrul Ursulinelor din Sibiu, apoi a mers cu ele la Viena, unde s'au pus toate pe studiul muzicii, picturii și al literaturilor streine.

Elisa, care avea mare talent pentru vioară, a urmat patru ani cursurile de vioară în Viena, la directorul conservatorului Iosif Hellmesberger, și a devenit o artistă celebră, admirată, nu numai de Români, ci și de streini. A dat concerte foarte succese în toate orașele mari din Ardeal, apoi în Budapesta, București etc. secerând pretutindenea aplauze frenetice. Ziarele o numeau cea mai mare violinistă a zilelor de atunci. A concertat și în fața tinerului principe Carol, domn al României, în anul 1866, și principele Carol văzând ce talent deosebit are *Elisa Circa*, i-a acordat o bursă pentru a se perfecționa în arta ei la Paris, sub conducerea lui *Vieuxtemps*. Nu s'a folosit însă de bursă, pentru că în anul 1867 s'a măritat și a început a se ocupa cu studiul compozițiilor, în scopul de a compune și publica melodii naționale românești. A compus și poezii și la concursul dela Montpellier pentru *imnul gîntei latine* *Elisa Pipoș* născută *Circa*, a obținut mențiune pentru poesia trimisă. Încă în anul acela, 1878, i s'a întunecat mintea, a fost atinsă de alienație mentală și internată în casa de sănătate din Sibiu, unde a petrecut 38 de ani, până s'a îndurat cerul și în 20 Octomvrie 1916 a pus capăt suferințelor prin cari a trebuit să treacă un corp gingaș, debil și trudit, din care spiritul de mult dispăruse.

Ca să se vadă, cum era apreciată la timpul său arta violinistei *Elisa Circa*, comunicăm cetitorilor ziarului nostru următoarele:

Adunarea generală a «Asociațiunii» s'a ținut în anul 1862 în Brașov, sub presidenția episcopului *Andrei baron de Șaguna*. Era a doua adunare generală a acestei înalte instituții culturale. Cu ocaziunea aceasta a dat și *Elisa Circa*, care tocmai absolvase conservatorul din Viena, un concert, în sala gimnasiului românesc din Brașov. Programul concertului era stabilit astfel:

«Programa concertului de muzică pe vioară, care se va da în sala gimnasiului românesc în 29/17 Iulie 1862, seara la 5^{1/2} ore, în folosul studenților lipsiți, de către domnișoara *Elisa Circa*. 1. Concert de *Beriot*, executat de domnișoara *Circa* pe vioară. 2. *Stefan cel mare și mama sa*, cântat de corul junimeii române diletante. 3. *Adagio din concertul lui Mendelssohn*, esec. de domnișoara *Circa*. 4. *Marșul lui Stefan*, cântat de cor. 5. *La Tarantelle*, de *Vieuxtemps*, esec. de domnișoara *Circa*.

Prețul intrării: pe scaune 80 cr. parter 50 cr. v. a.»

Despre rezultatul concertului s'au publicat apoi în «Telegraful Român», numărul 58 din anul 1862, la loc de frunte, următoarele:

«Rezultatul producțiunii domnișoarei *Circa* a fost cel mai eclatant. Aplauzele ce le seceră și provocările se mai continue, ne deteră cele mai vii dovezi, că domnișoara *Elisa Circa* a exaltat și entusiasmă inimile tuturor. Dar noi poate că vom fi cu vre-o predilecțiune către ale noastre și pentru aceea ne provocăm la cei streini și imparțiali. Noi auzirăm pe un competent în arta muzicală, și mai cu seamă în instrumentul violinei, în care se produse domnișoara *Circa*, de naționalitate streină, care ascultă cu cea mai încordată băgare de seamă tonurile și privi la toate mișcările arcului și ale coardelor și care nu numai aplauda și striga «fora», ci se și exprimă către alt ascultător, iarăși de naționalitate streină, zicând: Sie ist schon *jetzt eine Meisterin!* (Ea e deja acum o măestră). Mult conduse la exaltarea inimilor și mărirea entusiasmului tactul cel bun al mult lăudatei domnișoare *Circa*, de a executa de atâtea ori piese naționale, de câteori fu aclamată cu «fora». O cunună și mai multe buchete de flori, ce se aruncară artei domnișoare *Circa* drept semn de recunoștință din partea publicului, le ridică cu grație încântătoare și le ținu subsoară, continuând piesele mai departe. Exelența Sa, domnul episcop baron de *Șaguna* și mulți domni ofițeri ostășești, oficiali și alți onorațorii, înmulțiră splendoarea concertului. Salonul cel mare al gimnasiului era îndesat, galeria amenința cu surparea, atâția spectatori se adunaseră acolo. Domnișoara *Circa* știu lega această petrecanie a publicului de un scop prea nobil și filantropic. Ea adecă devotă suma ce s'a adunat pentru studenții lipsiți, și această trăsătură din viața sa încă jună e semnul cel mai frumos al nobilei sale inimii. Fie, ca damicela *Circa* să ajungă cel mai renumit nume în arta muzicală și să rămână pururea mândria Românilor.»

A fost acesta primul concert public, în care și-a arătat dexteritatea violinistei *Elisa Circa*, sosită atunci de curând acasă dela Viena. Și dacă ea cu această primă ocaziune a știut să entusiasmeze publicul ascultător în felul cum ni se spune în și-rele reproduce, ne putem închipui ce succese și triumfuri a avut cu ocaziunile celorlalte multe concerte pe cari le-a dat și în cari arta ei a fost tot mai mult admirată și aplaudată, iar artista tot mai mult sărbătorită și glorificată. Devenise idolul Românilor, cari cu rară mândrie națională îi pomeneau numele. Când apoi s'a căsătorit cu *Petru Pipoș*, un distins jurist al zilelor sale și bărbat cu pregătiri și pentru cariera diplomatică, om stimat și iubit de întreaga românie, evenimentul a eșit din cadrele unei simple serbări familiare și au grăbit și alții să deie splendoare evenimentului. Mitropolitul *Andrei baron de Șaguna* a dat masă mare în onoarea tinerei părechi, ca semn al stimei și al iubirei de care se bucura mai ales mireasa în cercurile românești, iar ziarul nostru a apreciat evenimentul într'un articol de fond.

Sub titlul «*Erato et Hymen*» ziarul «Telegraful Român» a publicat adecă la loc de frunte, în numărul 10 din 1,14 Februarie 1867, următoarele despre căsătoria artei *Elisa Circa* cu asesorul de tablă regească *Petru Pipoș*, răposat în Sibiu cu câțiva ani înaintea soției sale:

«*Erato* a depluș lăra în brațele lui *Hymen*. Vioara renumitei noastre virtuoză, *Elisa Circa*, nu va mai delecta lumea cu tonurile cele divine, și arcul pe care ea știa să-l poarte cu o dexteritate admirabilă, nu va mai scoate din cele patru coarde vibrațiunile ce pătrundeau până la adâncul inimilor române. Toate acestea s'au făcut monopoșul bărbatului ei, care asemenea numărându-se între discipulii lui *Apolo*, de aci încolo va acompănia armonia muzicală, ca și pe aceea a fericirii casnice, numai în exclusivă reciprocitate. (*Petru Pipoș* încă era violinist escelent. Red.)

Și cine e acel de trei ori fericit, care a reportat rara victorie asupra inimii celei demne de aspirațiunea întregii tinerimi române? Tinerul domn *Petru Pipoș*, care din secretar presidial lângă curtea supremă judecătorească a Ardealului, înaintând la postul de asesor al tablei regie, călătorea acum la noul post și se întâlnește în Sibiu cu domnișoara *Elisa Circa*, care asemenea pornise în călătorie, către Paris, spre perfecționarea artei sale.

Întâlnirea cea casuistică a tinerilor ce o combină *Albunea*, zeita călătorilor, cu o strategie cunoscută numai zeilor, resuscită în ei acele sentimente de amoare și simpatie mutua, ce o cultivară dâșii mai de demult, și *Cupido*, acel copilăș șiret, a cărui săgeată arareori greșeste efectul său, repurtă victoria asupra întregii suite a lui *Apolo* cu musele sale, ce însoțau pe tinera

noastră artistă. De aci încolo nu mai era putere umană, care se mai despartă pe tinerii învinși de arma lui *Amor*, și singurul asil le remase numai templul lui *Himen*.

Duminecă, în 10 Februarie, la 12 ore, ambii tineri se înscrieră în tabellele sponsale dela parohia gr.-or. din urbea Sibiului, și la 2 ore după amiază *Esceleța Sa, părintele Mitropolit Andreiu baron de Șaguna dădu în onoarea tinerilor un dîneu splendid, la care luară parte mai multe familii române de aici și din apropiere*. Marți dimineața, în 12 Faur se celebră cununia, și după o dejunare familiară, nou căsătorii se puseră în căruța zinei *Albunea*, care le prescria nedespărțita carieră a vieții. Binecuvântarea cerească să-i însoțască în tot decursul vieții!»

Se resumăm acum: în tinerețe, cu ocaziunea concertelor date, entusiasm, aplauze, elogii și preamăriri, cununi și buchete, grădini întregi de flori; la cununie articole frumoase și elogioase de ziare, masă mare dată de marele *Șaguna*, toate frumoase și pline de doriri de bine; în cursul căsătoriei cea mai perfectă fericire, — iar la moarte nici o lacrimă vărsată după cea atât de mult sărbătorită odineoară, nici un fir de floare pe truditul și slăbitul ei corp, și nici un suflet de om care să o petreacă până la locul de vecinică odihnă! Putea oare soartea se fie mai crudă și mai nemiloasă față de nefericita și pentru noi de mult perduta *Elisa Circa*?

Preoțimea de astăzi și de mâine.

— De preotul Ioan Dandea. —
(Fine.)

Rămâne calea a patra, care e zidirea caselor parohiale. Aceasta se poate face, sau prin bunăvoința parohienilor, sau prin presiunea organelor superioare, și anume, mai cu efect când se face vacant postul de paroh. Sumele necesare să se împrumute, sau mijloacească-se împrumutarea lor din partea Ven. Consistoare cu amortizare, pe lângă bună garanță din partea parohiilor.

Concursul la postul vacant de paroh să se publice numai dacă s'au zidit casele parohiale după un plan statorit de Ven. Consistoare.

Îmbunătățirea sorții materiale a preoțimei se mai poate face și prin procurarea de porțiuni canonice bune, aproape de centrul parohiilor. Traiul preotului, care are pământ bun, e mult ușurat, lucrându-l mai ales după cerințele economiei raționale. De pământ bun are lipsă preotul tinăr, căci e știut, că ce se cumpără cu bani e totdeauna mai scump decum și le poate procura dela pământ acela, care se ocupă cu lucrarea pământului.

Preotul tinăr, streiu de parohia unde a ajuns paroh, nu își poate cumpăra pământ chiar la început, din unele motive arătate la zidirea caselor parohiale. Trecând ani îndelungați e drept că și-ar putea preotul procura pământ, dar la începutul activității sale în parohie, când are mai mare lipsă de sprijin material, de cele mai de multe ori aceasta e cu neputință. Mica gospodărie a preotului, pe care s'a introdus economia rațională, ar fi un model pentru parohieni. Pentru procurarea de astfel de porțiuni canonice e potrivit momentul de vacanță a postului de paroh. Să nu se deschidă concurs până când nu se procură astfel de porțiuni canonice bune, sau prin dăruire, sau prin cumpărare: unde lipsesc sumele necesare prin aceea, că Ven. Consistoare dau ele, sau mijlocesc împrumuturi pentru parohii, cu amortizație, pe lângă garanță bună.

Pe lângă tactică bună, puțină dibăcie și multă energie din partea organelor superioare se poate face totul, fără să se nască vre-o nemulțămire între parohieni.

Un alt mijloc bun pentru ameliorarea sorții materiale a preoțimei ar fi încassarea competențelor în bani sau în naturalii a preoților prin epitropia parohială, după cum se încassează competențele învățătoresci. E

rușinos, ca preotul să-și încasseze aceste competențe și mai bine le lasă, decât ca să aibă preotul ceartă cu unii sau cu alții dintre parohieni. Dacă biserica ar încassa aceste competențe și dacă restanța în totdeauna ar privi biserica, parohienii s'ar sili ca să-și plătească contribuțiile, ca să nu fie prescurtată averea bisericii.

O mare binefacere pentru preoțime ar fi, dacă în orfelinatele românești ce sunt proiectate să se întemeieze spre binele neamului, s'ar primi și orfanii preoților, fie că sunt orfani de tată, fie că de mamă, sau de amândoi părinții. Dacă sunt orfani de tată sau de amândoi părinții, dacă nu a rămas avere îndestulitoare, să fie primiți gratuit în orfelinat, iar dacă sunt orfani de mamă, să plătească preotul-tată o taxă anumită pentru susținerea orfanilor în orfelinat, dar în schimb să se primească copilași chiar din leagăn, tăindu-i-se un motiv de concubinată. Se înțelege, că pentru aceste orfelinate ar trebui obligați a plăti o anumită taxă anuală, atât preoții, cât și parohiile.

Că preoțimea are dreptul să pretindă îmbunătățirea sorții materiale, ne-o spune clar și limpede prof. univ. A. Cuza: «Cultura națională își are înfipte rădăcinile sale adânc în economia politică, adecă în mijloacele de producere a culturii naționale și de răspândire a ei în bunurile materiale, ca arborele rădăcinile în pământ, de unde își sughe hrana, și tot așa independența spirituală, energia sufletească își are rădăcinile în independența materială, care îi dă posibilitatea să și-o manifeste». (Neamul Românesc).

Tot astfel putem zice, că preotul numai atunci își poate cu adevărat în mod deplin manifesta independența spirituală, dacă are și independența materială, căci aceste două se condiționează reciproc în mod absolut. Societatea trebuie să se îngrijească de independența materială a preotului, căci rolul lui nu poate fi îndeplinit de nimenea altul. El e conducătorul firesc al poporului, e părintele lui sufletesc; el are cea mai mare influință asupra poporului. Preotul e învățătorul poporului prin însași chemarea sa. Preotul în numele creștinismului vestește și învață, cari sunt bazele morale ale întregii culturi naționale din care isvorește energia sufletească.

Trebuie să se știe, că preoțimea, prin cererea ei de a i se ameliora starea materială, nu își manifestă egoismul, lăcomia, după bunuri materiale, ci dorește, ca luându-i-se grijile materiale de după cap, scăpată fiind de nesiguranța zilei de azi și de mâine în privința mijloacelor de traiu, să se poată liber pune în slujba cuvântului lui Dumnezeu, cum au zis apostolii când au ales pe cei 7 diaconi: «Socotim că nu-i bine, ca lăsând noi cuvântul lui Dumnezeu să slujim meselor. De aceea fraților alegem dintre voi 7 bărbați cu nume bun, plini de duhul sfânt și de înțelepciune, pe cari să-i rândum în treaba aceasta. Iar noi ne vom zăbovi în rugăciune și în slujba cuvântului». (Faptele apostolilor, cap. 6, v. 2, 3).

Pentruca toate aceste probleme cu puteri unite să se rezoalve, se cere ca să fie organizată preoțimea.

Baza acestei organizări o formează conferințele preoțești tractuale. Aceste conferințe își aleg apoi delegați oficioși, cari se întrunesc în o anumită localitate. Conferințele acestea sunt compuse din delegați preoțimii din acele protopresbiterate, cari formează colegiul preoțesc electoral pentru congresul bisericesc. Aceste întruniri ar avea de scop, ca să apropie pe preoții din acclasi colegiului preoțesc, căci așa resfirăți și fără legătură abia de se mai cunosc și se privesc unii pe alții ca streini. La aceste conferințe vot decisiv au numai delegații

oficioși, iar ceilalți preoți prezenți vot consultativ. Acești delegați ai conferințelor preoțești tractuale iau parte și la conferințele preoțești eparhiale. Delegații au vot decisiv, preoții prezenți precum și membrii senatului bis. ai Ven. Consistoare. prof. seminariali și catihetii, vot consultativ. Aceste conferințe eparhiale prin delegați se întrunesc în conferință mitropolitană, având delegații vot decisiv, iar ceilalți membri prezenți vot consultativ.

Problemele acestor conferințe trebuie să fie toate chestiunile ce se țin de interesele preoției. Chestiunile spirituale află deplina lor rezolvare în sinodul episcopal, iar cele administrative, cari nu vin în conflict cu legile bis. în vigoare, se rezolvă în mod definitiv în aceste conferințe, pe când cele ce vin în conflict cu legile bis. în vigoare se rezolvă prin consistoare, sinoade și congrese.

Ca întrunirile acestea să fie mult ușurate și pentruca preoția să aibă loc de întrunire și adăpostire prin centre provinciale, ar fi de dorit, *dacă cumva ar fi mijloace materiale îndestulătoare*, ca să se zidească în fiecare centru provincial câte o «casă culturală», unde să se poată adăposti și preoții și învățătorii și ziua și noaptea, de unde să fie eschise beuturile alcoolice, ca să nu se mai poată zice, că preoții cercetează crâșmele, pe cari când merg la oraș vrând nevrând trebuie să le cerceteze, adică pe acele ce poartă numirea de hotele, restaurante. În această casă culturală să se poată adăposti biblioteca «Asociațiunii», sala de lectură, în ea mai poate fi o sală pentru teatru, cinematograful, dans, sală de întrunire a diferitelor societăți culturale din centrul acela provincial. Să sperăm, că cu timpul cele bune vor fi mai bune, cele nedesăvârșite se vor desăvârși, cele rele se vor delătura și atunci preoția în întregime ei va lumina ca lumina soarelui, ca văzând toți moralitatea și înțelepciunea ei, să laude pe Dumnezeu.

† Ioan Lungociu.

Veteranul paroh *Ioan Lungociu* din Seleușul-mare, protopopiatul Sighișoarei după scurte dar grele suferințe, împărțit fiind cu sf. taine, a încetat din viață luni, în 20 Febr. (5 Martie) c. în anul al 79-lea al vieții, 55-lea al preoției, și al 12-lea an al văduviei sale. S'a născut la 28 August 1838 din părinți țărani în Daia-săsească (tractul Sighișoara). În 1860 ia în căsătorie pe fiica preotului Nicolae Moldovan din Seleușul-mare cu numele Safta și rămâne acolo ca învățător doi ani. Pelângă școala puțină de care a avut fericirea a se împărții, a avut o deosebită plăcere spre serviciul ritual bisericesc, și astfel după o scurtă pregătire privată, în anul 1862 ajunge să fie hirotonit de preot pentru parohia Bodogaia (tract. Sighișoara), iar în anul 1866 trece ca preot în Seleușul-mare, unde și-a petrecut zilele până la sfârșitul vieții sale.

Înmormântarea i-s'a făcut Miercuri, în 22 Februarie (7 Martie) la 3 ore p. m. în prezența unui public ales și numărös, din loc și comunele învecinate. Actul funebrel p'au săvârșit preoții Ambrosiu Tătar din Hetur și Onoriu Sasu din Daneș cu precizie și rară dibăcie, fiind ambii cântăreți foarte buni. Întreagă ceremonia a impresionat plăcut publicul asistent, compus și din presbiteriul evang. luth. în frunte cu preotul dl Heinrich Guth și din antistia comunală, în frunte cu notarul Rudolf Nementz și primarul Ștefan Hermann, cari toți s'au prezentat pentru a da răposatului ultimul tribut de onoare, aici pe pământ. Panegiricul l'a ținut părintele Ambrosiu Tătar din Hetur, care ca din mai în etate a cunoscut deaproape activitatea răposatului paroh. Cuvântarea părintelui Tătar a avut darul unei adevărate electrizări, căci puținii din cei prezenți au ramas, cari să nu fi fost pătrunși de o adâncă jale față de cel parentat, și să nu verse lacrimi de iubire, recunoștință și stimă. Cu deosebire a scos la iveală părintele Tătar, că fericitul în Domnul a ajuns a-și vedea cele

mai frumoase visuri realizate, o biserică frumoasă, o școală corespunzătoare legilor în vigoare și un urmaș vrednic în scaun.

Ca om și membru în societate, — a zis părintele Tătar — Ion Lungociu a fost propagator al păcii, a ordinei și al bunei înțelegeri, însușindu-se pentru tot ce e bun și plăcut înaintea oamenilor și a lui Dumnezeu, și având de deviză totdeauna cuvintele: «Dați ce e a Cezarului Cezarului, și ce e alui Dumnezeu lui Dumnezeu». Fiind deci omul păcii, al buneiînțelegeri și al ordinei, a căutat ca și credincioșii săi să fie așa, și cu deosebire i-a povățuit, să fie credincioși și supuși fii ai patriei noastre, iubite dând ascultare organelor statului, credință care azi e atât de eclatant manifestată de fiii neamului nostru pe câmpiile de luptă. Apoi a rostit cuvintele de rămas bun în numele răposatului: cătră fiica cu ginerele, pelângă cari a stat până la trecerea sa din viață, apoi cătră fiul îndepărtat, preotul Emil Lungociu din Șaldorf. Asemenea și dela nepoți își ia adio, și cu deosebire dela nepotul său, capelanul Justin Sârbu, care-i urmează ca preot, rugându-l să i urmeze sfaturilor părintești și înțelepte și să-l cuprindă și pe dânsul în rugăciunile sale. Apoi ia rămas bun dela preoția tractuală și cu deosebire dela șeful ei, care din cauze binecuvântate n'a putut participa la actul înmormântării, încredințând astfel pe părintele Tătar ca să-l substituie. Să mai ia adio dela cele două corporațiuni prezente, căror li-se aduce deosebită mulțumită. În urmă își ia răposatul rămas bun dela popor, dela credincioșii săi, pe cari timp de 51 ani i-a păstoriți cu credință, căroara timp de 51 ani le-a vestit cuvântul lui Dumnezeu, timp de 51 ani i-a adăpat din izvoarele nesecate ale învățăturilor evanghelice. Apoi își încheie părintele Tătar cuvântarea sa cu cuvintele: «Bine, slugă bună și credincioasă, de puțin ai fost credincios, peste multe te voit pune: Intră întru bucuria Domnului tău».

După binecuvântarea celui răposat, s'a cântat un vers frumos, de cătră preoții celebranți, învățătorul penzionat Emanoil Florea din Daneș și Ambrosiu Florea din Seleușul-mare, care vers a mișcat adânc publicul asistent și a stors lacrimi chiar și din ochii compatrioților sași. În sfârșit s'au ridicat din biserică rămășițele pământești ale parohului Ion Lungociu și s'au petrecut de întreagă asistență la locul de odihnă din cimiterul gr.-or. din loc. Astfel a decurs actul înmormântării veteranului, paroh *Ion Lungociu* din Seleușul-mare, care timp de 55 ani, ca serv al Domnului, a servit cu credință biserica, neamul și patria. În veci amintirea lui!

I.

Războiul.

La frontul răsăritean nu s'a dat nici în zilele din urmă lupte mai mari. Întreprinderile de recunoaștere ale trupelor noastre au avut pretutindenea succese. În Macedonia francezii atacă de mai multe zile neîntrerupt pe la Monastir, dar cu perderi și fără succes. La frontul italian e în permanență focul de artilerie, care e când mai viu când mai domol. Asupra orașului Triest aviatori dușmani au aruncat de nou bombe din aeroplane. O înălțime mare, de 3300 metri deasupra mării, a fost luată de trupele noastre dela italieni. La frontul dela apus într'un loc trupele germane au fost retrase puțin din fața trupelor engleze și franceze, pentru îndreptarea frontului, dar în mijlocul luptelor, cari au cauzat dușmanilor mari perderi. Pe celelalte locuri atacurile dușmane au fost respinse. Pe mare submarinele germane au scufundat, între altele, și un vapor mare francez de război, care era înarmat cu tunuri. Au fost scufundate și trei vapoare comerciale americane.

NOUȚĂȚI.

Fundațiunea Gozdu Reprezentanța fundațiunei Gozdu se întrunește Marți în 14/27 Martie 1917 în sesiune ordinară în Budapesta, sub prezidierea Excelenței Sale, I. P. S. Domn arhiepiscop și mitropolit *Vasilie Mangra*. Notar de ședințe: Dr. Gh. Comșa. În sesiunea aceasta a reprezentanței se cenzurează socoțile anului expirat 1916 și se pertractează afa-ceri curente.

Contole Tisza bolnav. Scrie un ziar din capitala, că Excelența Sa, domnul ministru-president, contele *Ștefan Tisza*, a fost câteva zile bolnav și n'a putut să iasă din casă. A avut influență, în grad mare, dar a trecut și acum Excelența Sa e earăși pe deplin sănătos.

Mărci postale noi. Ministrul de comerț a publicat în foaia oficială un anunț despre punerea în circulație de mărci noiș postale, și anume în valoare de 50. 70 și 80 fileri, precum și de 1 și 2 coroane.

† Vasilie Beleşiu, protopresbiter ort. român al Aradului, membru al sinodului eparhial, asesor consistorial, etc. după îndelungate și grele suferințe, împărțit fiind cu s. taină a s. cuminăcături, Joi în 2/15 Martie a. c., la 11 ore a. m. în etate de 72 ani și după un serviciu preoțesc-protopopesc de 47 ani, — a adormit în Domnul, în Arad. Osemintele defunctului s'au așezat spre vecinică odihnă. În cimiterul superior din Arad, Duminecă în 5/18 Martie, la orele 10 a. m., dela biserică catedrală din Arad. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Joia nu se primesc pachete La poșta din orașul nostru nu se primesc pachete în zile de *Joi*, — în urma aglomerării lucrărilor, — până la altă dispoziție. Excepție formează pachetele, care conțin obiecte de echipament militar, sau sămânțe, aloațel, bani.

Timpul de vară Așa numitul timp de vară s'a introdus în anul trecut în ziua de 1 Mai la ora 12 din noapte. Scopul urmărit de această învoire este economisirea materialului de iluminat și exploatarea mai rezonabilă a timpului de lucru. În anul curent 1917 socotirea timpului de vară se va începe cu două săptămâni mai curând, și anume, din 16 April, la 2 ore în zorii zilei, — când se va scoti cu un ceas mai mult, — și se sfârșește în 17 Septembrie. Aceleași măsuri se introduc și în statele aliate cu noi.

Gândiți-vă la Rusia! În ședința camerei italiene, ministrul de externe *Sonnino* a expus situația din afară a țării sale și ținta ce o are în vedere războiul Italiei. Vorbirea lui Sonnino, aprobată de naționaliști, a avut parte și de intreruperi șgomotoase venite de pe băncile deputaților socialiști, cari strigau: „Gândiți-vă, domnilor, la Rusia!” S'au produs scene violente. Unii deputați cereau dela Sonnino să comunice oarecare lamurire cu raport la mișcările revoluționare din Rusia. Dar ministrul de externe a tăcut.

† Dumitru Paltinean, paroh gr. or. român în Ciceu-Hășmaș, după lungi și grele suferințe, împărțit fiind cu sfintele taine, a decedat Mercuri în 1/14 Martie 1917 în etate de 54 ani, în anul al 30-lea al fericitei sale căsătorii și în al 29-lea al preoției sale. Rămășițele pământești ale regretatului defunct s'au așezat spre vecinică odihnă în cimiterul de lângă biserică din Ciceu-Hășmaș după rital gr. or. Sâmbătă în 4/17 Martie 1917, la 10 ore a. m. — iar părăsatul pentru odihna sufletului său s'a ținut Duminecă în 5/18 Martie 1917, în biserică parohială din Ciceu-Hășmaș. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Impotriva grobianității. Poliția unui oraș din Bohemia a publicat următorul anunț, potrivit și pentru alte orașe: „S'a întâmplat, în timpul din urmă, adeseori că negustorii în relațiile lor cu publicul, în deosebi cu oameni mai puțin bogăți, dovedesc o purtare nepoliticoasă, uneori brutală. Procedarea aceasta stărnește cu drept cuvânt indignarea publică; dar dovedeste în acelaș timp o mare lipsă de inimă și o totală nepricepere pentru situația grea a populațiunii mai sărace. Impotriva acestui fel de negustori se va aplica de aici înainte ordonanța imperială din 20 Aprilie 1854, anume: se vor pedepsi fără excepție cu închisoare».

După război. Ziare din Newyork scriu, că germanii fac extraordinare investiții materiale în Mexico, ca să pună temelul de pe acum unei mari imigrări, ce are să urmeze după război.

Recolta primejdută. Din Geneva se anunță: Conform surilor aduse din Franța, în numeroase ținuturi franceze frigul din zilele acestea a nimicit o mare parte a sămânăturilor. În urma acestei împrejurări este temere, că recolta anului va fi dintre cele mai slabe.

Folosul iernii aspre. Agricultorii consideră gerul iernii ca foarte util pentru sămânături. Frigul mare distruge radical o mulțime de viețuitoare stricăcioase, care altfel se sporesc peste măsură. Șoarecii de câmp și hârciogii, cari se iviseră în masse, au produs în rezultatul secerișului pagube

cu mult mai mari, decât vremea nefavoritoare. Combaterea lor este aproape imposibilă, dacă iernile domoale îi ocrotesc și le dau putinta d'a se înmulți.

Femei polițiști. Pentru a ușora munca oficialilor dela poliția din capitala țării noastre, s'a luat hotărârea d'a se primi și femeii în serviciul poliției.

Coroane eterne. Domnul *Ioan Chirca*, prim notar în Săuște, în loc de cunună peritoare pe coșciugul preținului să *Ermil Borcia* a dăruit 10 cor. la „Legatul Dr. Ioan Borcia pentru ajutorarea copiilor săraci din Săuște, aplicati la meserii”, ear capelanul învățător *Iustin Sârbu* din *Seleușul-mare* și soția sa *Ana*, întru eternizarea memoriei iubitului lor moș *Ioan Lungociu*, fost paroh în Seleușul-mare, au dăruit 5 cor. la „Fondul Andreiu baron de Șeguna” pentru ajutorarea cu preferință a văduvelor și orfanilor eroilor noștri căzuți pe câmpul de onoare. Pentru prinos exorimă sincere mulțumite *Victor Tordășianu*, prezidentul Reuniunii meseriașilor sibiieni.

Ajutor în bani pentru meseriașii păgubiți prin război. În speranța încuviințării dela locurile competente, corporația industrială din loc primește până în 27 Martie n. cereri dela meseriașii orașului nostru, sau dela familiile lor, în scop de a fi despăgubiți prin bani pentru pagubele suferite în urma invazunii armatei României. Cererile se dau, până la 27 Martie, între orele 8 și 9 dimineața, la cancelăria corporației, și trebuie aduse în persoană. Lamuriri se pot afla tot acolo, la aceleași ore.

Englezii și revoluția rusească. Ziarul *Berliner Lokalanzeiger* s'ia următoarele amănunte despre unelirile Angliei în mișcările revoluționare rusești: În prima zi a revoluției (Duminecă) s'a dat o masă mare la ambasada engleză din Petrograd. Invitați erau actualii miniștri ruși și persoanele marcante ale dumei. *Miliucov* a rostit o lungă vorbire de înfrățire, zicând că a bătut în sfârșit ceasul, în care Rusia poate să meargă în toată serioșitatea alături de Angliei. Ambasadorul englez *Buchanan*, în numele guvernului său, a declarat solemn, că șefilor revoluției n'are să li se întâmple nici cea mai mică neplăcere: căci dacă fapta d'acum a dumei n'ar reuși, revoluționarii vor fi salvați de flota engleză și duși în Anglia, unde se vor bucura de toată libertatea. *Buchanan* și-a terminat cuvântarea cu vorbele: „Revoluția d'acum este sau încoronarea pretenției ruso-engleze, sau sfârșitul ei».

Mulțamita. În urma rugării pe care am lansat-o în numărul 1, al „Telegrafului Român” și care a fost reprodusă și de celelalte ziare din patrie, anume, ca să se trimită pe seama ostașilor noștri dela front ziare și cărți de cetit, mai ales, că ia timpul din urmă s'au înființat pretutindenea *asile militare* (Soldatenheime): a binevoit a trimite domnul Dr. *Dimitrie Cioloca*, profesor în Caransebeș, 20 de esemplare din „Căntece din război”, partea II, „Dor și jale”, care broșură va îndemna pe soldați să-și pună și ei pe hârtie-ideile, apoi biroul „Asociațiunii” din Sibiu a trimis 22 cărțițele din biblioteca populară, și comitetul de caritate din Viena pentru ajutorarea soldaților români răniți 67 cărți de rugăciune și calendare, cum și niște cruciulițe. Le exprim tuturor cele mai sincere mulțamite. Câmpul de luptă, 1/14 Martie 1917. *Andreiu Moldovan*, preot militar la reg 64 de infanterie.

Bioscopul Apollo. Vineri, 23 Martie, *Mister Robinson*, poveste americană, și alte puncte de program. Sâmbătă și Duminecă *Lanțul credinței*, dramă în 6 acte, cu un program interesant de întregire.

Poșta redacției.

Domnului *Victor Ungur* paroh în Z. Psalmul 6 s'a publicat în numărul 6 din anul curent, iar alte lucrări nu ne aducem aminte să fi primit.

D-lui *R. G. paroh în Selcua de jos*. Suntem opriți de cei în drept să publicăm anunțuri de felul celui trimis administrației ziarului nostru.

Cătră tine *Doamne!* Tratează aceeași temă și conține cam aceleași idei ca cealaltă. Nu o putem publica.

Domnului *N. T., preot în B.* Nu ne putem angaja la împlinirea dorinței exprimate. Va trebui să aștepti până vom intra iarăși în stările normale de mai nainte.

Nr. 80/1917.

(23) 2-3

Concurs.

In sensul hotărârii comitetului parohial din 18/31 Ianuarie a. e., aprobat prin resp. cons. Nr. 692/1917 Școl., prin aceasta se publică concurs pentru ocuparea postului de învățător vacant la școala confesională gr.-or. română din Gurariului, cu termen de 15 zile dela întâia publicare în „Telegraful Român“.

Salar: 600 cor. dela biserică, iar restul întregire dela stat, votată sub Nr. 26.945/910.

Banii de locuință conform legii, rețut de grădina 20 cor.

Cel ales este îndatorat a forma cor cu elevii și a cânta în biserică. Doritorii de a ocupa acest post să se prezinte în biserică din Gurariului spre a-și dovedi destoinicia în cântare și a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc gr.-or. român din Săliște, în înțelegere cu comitetul parohial din Gurariului.

Săliște, în 15/28 Februarie 1917.

Dr. Dumitru Borcea,
adm. protopopesc.

Ad Nr 364/1917 B. (6) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante cl. III-a Băcia, prin aceasta se publică concurs nou cu termen de 30 de zile dela prima apariție în „Telegraful Român“.

„PORUMBĂCEANA“,

cassă de economii, societate pe acții în Porumbacul inferior.

Convocare.

Domnii acționari ai casei de economii «Porumbăceana», sunt invitați prin aceasta, pe baza §-ului 16 din statute, la

o adunare generală extraordinară,

care se va ținea în Porumbacul inferior (Alsóporumbák) **Joi în 5 Aprilie st. n. 1917, la 10 ore a. m.,** în edificiul școlii cu următoarea

Ordine de zi:

1. Alegerea comitetului de supraveghiere pe un nou period de 3 ani, conform §-ului 39 din statute.

Domnii acționari, cari voiesc a participa la adunarea generală, în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune, în sensul §-ului 17 din statute, acțiunile și eventul dovezile de plenipotență cel mult până la 4 Aprilie st. n. a. c. la cassa institutului, pe lângă revers.

Porumbacul inferior, la 18 Martie 1917.

1-1 (29)

Direcțiunea.

„ANDREIANA“,

inst. de cred. și econ., soc. pe acț. în Rășinari - takaré- és hitelintézet részvénytársaság Resináron.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «Andreiana», societate pe acții în Rășinari, sunt invitați la

adunarea generală extraordinară,

care se va ținea **Luni în 2 Aprilie n. 1917 la oarele 4 d. a.,** în localul școlii cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Alegerea alor 5 membri în comitetul de supraveghiere pe 1 an.

Conform statutelor, domnii acționari, cari doresc a lua parte și a avea vot decisiv la adunare au să depună acțiunile la cassa institutului cu 3 zile înainte de adunare.

Direcțiunea.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru congrui.

Cererile de concurs să se trimită subsemnatului oficiu protopopesc în termen deschis, iar concurenții sunt poțiti a se prezenta în parohie cu stirea subsemnatului spre a se face cunoșcuti poporului.

Deva, la 2 Ianuarie 1917.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. rom. al Devei, în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre,
protopresbiter gr.-or. rom.

„PORUMBĂCEANA“,

cassă de economii, societate pe acții în Porumbacul inferior (Alsóporumbák).

Aviz.

Prin prezenta aducem la cunoștința deponenților noștri, că în urma replătirilor numeroase de împrumuturi, direcțiunea institutului nostru s'a văzut îndemnată a reduce toate interesele după depunerile spre fructificare elocate la institutul nostru, începând cu 1 Aprilie 1917 cu 1%.

1-1 (30)

Direcțiunea.

A apărut

în editura Comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane

Acaftistul

Preșintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni, cu binecuvântarea Inalt Preasfințitului Domn Ioan Mețianu, arhiepiscop-mitropolit al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Ungaria etc.

In aceasta ediție augmentată, (474 pagini) se cuprind:

Rugăciunile dimineții, de seara și pentru fiecare zi din săptămână. Canonul de rugăciune de toate zilele. Rugăciunile dumnezeieștii Liturgii. Canon de pocăință către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciune mai năinite de Ispovedanie. Învățătură pentru Ispovedanie. Rugăciunile sfintei cuminicătură. Rugăciunile după sfânta cuminicătură. Rugăciune către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciune din toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu. Acaftistul Domnului nostru Iisus Christos. Canon de umilință către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciunea de umilință către Domnul nostru Iisus Christos. Acaftistul preșintei de Dumnezeu Născătoare. Canon de mulțumită către preasfânta Născătoare de Dumnezeu. Canonul sfântului Nicolae. Cinstitul Paraclis al preșintei Născătoare de Dumnezeu. Canon de rugăciune către Ingerul păzitorul vieții omului. Canonul de rugăciune ce se cântă către toate puterile cereștii și către toți sfinții. Rugăciunile mesei. Rugăciune la deosebite ocașuni. Culegere de rugăciuni la felurite întâmplări. Sinaxariu pentru tot anul. Pășălia până la anul 1960 cu aspicare.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană**, și se vinde legat solid și cu gust, în culoare roșie, cu **2 cor. 50 fil.** porto 20 fil. Revanzătorilor li se dă **20%** rabat.

A apărut în editura comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane:

R. Ruiz Amado:

Secretul succesului

converbiri teoretice și practice cu tinerii de 15-20 ani, traducere de **Vasile Stan**, profesor la seminarul „Andreian“. Cuprinsul: **Succesul și fericirea. Problema succesului. Idei atavice. Zeificarea succesului. Zodia. Periodul fatal. Planul de luptă. Nu fumezi? Încă o țigaretă...? Păhărele de beutură. Vorbele obscene. Steagul celor șapte voinici. Timpul e aur. Lectura. Jocurile. Sportul. Prietini Cavalierism și Donchisotism. Viermele neadormit. Orientări. O putere... Nobleta adevărată. Inclinările și destoiniciile. Concurența socială. Capitalul celor desmoșteniți. O obiecțiune și o părere. Chemarea dumnezeiască. Munca. Împărțirea timpului. Statornicia. Împărțește ca să învingeri. Puterea de sus Adaus: Sfaturile unui părinte către fiul său.**

După cum se vede din acest cuprins bogat, **Secretul succesului** e o contribuție însemnată la literatura noastră pentru tineret, astăzi destul de săracă.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană din Sibiu**, exemplarul broșat (280 pagini format 8°) cu **2 corozane.**

Revanzătorilor se dă un rabat de **20%**.

„Biblioteca Șaguna“

Redactată de Dr. I. Lupaș, Săliște.

Nr. 16-36

Mângăiați poporul!

Cuvântări bisericești

de

Dr. Ioan Lupaș

și alți preoți din protopopiatul Săliștei.

Se află de vânzare la **Librăria Arhidiecezană în Sibiu-Nagyszeben.**

Prețul unui exemplar: Broșat cor. 2—, legat cor. 2'60, porto 20 fileri.

A apărut

în editura Comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane

Carte de rugăciune,

în care se cuprind: **Rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Miluește-mă Dumnezeule“, etc.; rugăciunile mesei; Simbolul credinței; rugăciune de seara; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către născătoarea de Dumnezeu; rugăciunea sfintei cruci; rugăciune către domnul nostru Iisus Christos și rugăciune la nenorociri și alte neazuri.**

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană**, și se vinde legată în culoare roșie și vânată cu **30 fileri.**

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Prețurilor, profesorilor și învățătorilor, la comanda de cei puțin 50 exemplare, pe lângă achitarea prețului sau expedarea cu rambursă, li se dă **20%** rabat.

Este o carte de rugăciune foarte corectă și nu numai pentru trebuințele sufletești ale oricărui creștin, ci și ea dă o copie, precum și pentru ostașii din război, atât după cuprins, cât și după format și exterior.

In editura comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane, în traducere românească, făcută de dl **Teodor V. Păcățian** redactorul „Telegrafului Român“ a apărut

Evangelia ca bază a vieții,

celebra lucrare a lui **G. S. Petrow**, în care carte sunt tratate cu multă putere de convingere temele următoare: **Principiile fundamentale ale civilizațiunii. Educarea voinței în spirit creștinesc. Degenerarea morală. Sublimitatea evangheliei. Împărăția lui Dumnezeu.**

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană din Sibiu**. Prețul unui exemplar e **1 cor. 50 fileri plus 15 fileri** porto postal.

Revanzătorilor li se dă **20%** rabat.

Meghivó.

Resinári «Andreiana», takaré- és hitelintézet tek. részvényesei ezennel meghivatnak

rendkívüli közgyűlésre,

mely Resináron 1917 évi április 2-án d. u. 4 orakor fog megtartatni az iskola épületben a következő

Tárgysorozattal:

1. A közgyűlés megnyitása és alakulása.
2. 5 felügyelő bizottsági tag megválasztása egy évre.

Azon t. részvényesek a kik közgyűlésen szavazati jogukat érvényesíteni akarják kötelesek részvényeiket az alapszabályok értelmében 3 nappal a közgyűlés megtartása előtt az intézet pénztárába letétbe helyezni.

1-1 (31)

Az igazgatóság.

La **Librăria arhidiecezană, Sibiu**, se află de vânzare editura proprie:

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, culoare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot aceiași și în dos, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **200 cor.**

Aceiași legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **180 cor.**

Aceiași legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **150 cor.**

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți imprimată evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite cu copcii cu cutie de păstrat **50 cor.**

Evangelia legată în piele roșie cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată foile colorate galben, cu copcii **40 cor.**

Din cauza scumpirii materialului, s'a urcat prețul.